

6. Kanishevskiy S. M. (2009), "Naukovo-metodychni ta orhanizatsiini osnovy fizychnoho samovdoskonalennia studentstva" : navch. posib. dlia stud. vyshch. navch. zakl. K. 270 p.
7. Krutsevych T., Panhelova N. (2016), "Suchasni tendentsii shchodo orhanizatsii fizychnoho vykhovannia u vyshchykh navchalnykh zakladakh", Sportyvnyi visnyk Prydniprovia. № 3. pp. 109-114.

Мишак О.І.,
викладач кафедри водних видів спорту, Придніпровська держана академія фізичної культури і спорту,
м.Дніпро
Омельченко О.І.,
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри водних видів спорту, Придніпровська
держана академія фізичної культури і спорту, м.Дніпро

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ, ЯК СУЧАСНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ ОСВІТИ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

В статті розглядаються сучасні форми дистанційного навчання, що обумовлено соціальною потребою у світі нових напрямків отримання освіти і яке надає різні можливості всім людям незалежно від соціального положення реалізувати права людини на освіту і отримання інформації. Зі зростанням використання інформаційних технологій і комунікацій, онлайн-навчання і викладання набувають більшого значення, ніж модне слово у науковому світі, в більшості установ багато освітніх модулів давно підтримують онлайн-версію, а з погіршенням епідеміологічної ситуації в Україні, спричиненої поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), було запроваджено дистанційне навчання в закладах вищої освіти, фахової передвищої і професійної освіти. Проте, з погляду життєвого циклу дистанційне навчання у сфері фізичної культури і спорту, як і раніше залишається у своїй початковій фазі.

Ключові слова: дистанційна освіта, високошвидкісна мережа Інтернет, новітні досягнення інформаційних і телекомунікаційних технологій.

Мишак Е.И., Омельченко Е.С. Дистанционное обучение, как современное направление развития образования в сфере физической культуры и спорта. В статье рассматриваются современные формы дистанционного обучения, что обусловлено социальной необходимостью в мире новых направлений получения образования и которое предоставляет возможности всем людям независимо от социального положения реализовать права человека на образование и получение информации. С ростом использования информационных технологий и коммуникаций, онлайн-обучения и преподавания приобретают большее значение, чем модное слово в научном мире, в большинстве учебных учреждений много образовательных модулей давно поддерживают онлайн-версию, а с ухудшением эпидемиологической ситуации в Украине, вызванной распространением коронавирусной болезни (COVID-19), было введено дистанционное обучение в учреждениях высшего образования, профессионального предвысшего и профессионального образования. Однако, с точки зрения жизненного цикла дистанционное обучение в сфере физической культуры и спорта попрежнему остается в своей начальной фазе.

Ключевые слова: дистанционное образование, высокоскоростная сеть Интернет, новейшие достижения информационных и телекоммуникационных технологий.

Mischak Elena, Omelchenko Elena. Distance learning as a modern direction of education in the field of physical culture and sports. The article considers modern forms of distance learning, which is due to the social need in the world and which provides various opportunities for all people regardless of social status to exercise human rights to education and information. With the growth of information technology and communication, online learning and teaching are becoming more important than the buzzword in the scientific world, in most institutions many educational modules have long supported the online version, and with the deteriorating epidemiological situation in Ukraine caused by the spread of coronavirus (COVID) -19, distance learning was introduced in institutions of higher education, professional higher and professional education. However, in terms of life cycle, distance learning in the field of physical culture and sports still remains in its initial phase.

Keywords: distance education, high-speed Internet, latest achievements of information and telecommunication technologies.

Постановка проблеми. Дистанційна форма навчання у сфері фізичної культури і спорту надає сьогодні великі можливості для створення систем масового навчання, загального обміну інформацією, незалежно від тимчасових і просторових поясів. Крім того, система дистанційної освіти надає рівні можливості в отриманні освіти незалежно від місця мешкання, стану здоров'я, елітарності і матеріальної забезпеченості людини в будь-яких регіонах країни і закордоном реалізувати права людини на освіту і отримання інформації [4]. Саме ця система може найбільш адекватно і гнучко реагувати на потреби суспільства і забезпечити реалізацію конституційного права на освіту кожного громадянина країни. Виходячи з вищезгаданих чинників можна укласти, що дистанційне навчання – найбільш ефективна система підготовки фахівців високого кваліфікаційного рівня [2].

Дистанційна технологія навчання (освітнього процесу) на сучасному етапі – сукупність методів і засобів навчання і адміністрування учбових процедур, що забезпечують проведення дистанційного учбового процесу на основі використання сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій.

При здійсненні дистанційного навчання, інформаційні технології повинні забезпечувати:

– доставку основного об'єму матеріалу, що вивчається;

- інтерактивна взаємодія між тими, хто навчається і викладачів в процесі навчання;
- надання студентам можливості самостійної роботи по засвоєнню вивченого матеріалу;
- оцінку їх знань і навиків, що були отримані студентами в процесі навчання [5].

Для досягнення цієї мети можливо застосовувати наступні інформаційні технології:

- пересилка матеріалів, що вивчаються, по комп'ютерним телекомунікаціям;
- дискусії і семінари, що проводяться через комп'ютерні телекомунікації;
- онлайн-трансляція учбових програм;
- електронна пошта;
- відео- і телеконференції;
- відеотрансляція із зворотнім зв'язком;
- електронні (комп'ютерні) освітні ресурси [6].

Сьогодні елементи дистанційного навчання успішно доповнюють традиційні аудиторні заняття. І якщо структура традиційної освіти включає навчальний заклад, викладача, студента, матеріал, то до структури сучасної дистанційної освіти, крім вищезазначених компонентів, додаються система управління навчанням (система управління освітнім середовищем і контентом) і фахівець, який обслуговує цю систему.

Розробники дистанційної освіти (ДО) вважають, що в ДО найбільш яскраво виявляються риси особово-орієнтованого засобу навчання, тому конкретизують індивідуалізацію освітньої поведінки таким чином:

Гнучкість – той, хто навчається дистанційно, має змогу планувати час, місце і тривалість занять.

Модульність – матеріали для вивчення пропонуються у вигляді модулів, що дозволяє тому, хто навчається генерувати траєкторію свого навчання відповідно до своїх запитів і потенційних можливостей.

Доступність – незалежність від географічного і тимчасового положення того, хто навчається і освітньої установи, дозволяє не обмежувати в освітніх потребах населення країни.

Рентабельність – економічна ефективність виявляється за рахунок зменшення витрат на утримання площ освітніх установ, економії ресурсів.

Мобільність – ефективна реалізація зворотнього зв'язку між викладачем і тим, хто навчається є однією з основних вимог і підстав успішності процесу ДО.

Охоплення – одночасне звернення до багатьох джерел учбової інформації великої кількості тих, хто навчається (електронним бібліотекам, банкам даних, базам знань і ін.).

Технологічність – використання в освітньому процесі новітніх досягнень інформаційних і телекомунікаційних технологій.

Соціальна рівноправність – рівні можливості отримання освіти незалежно від місця мешкання, стану здоров'я, елітарності і матеріальної забезпеченості того, хто навчається.

Інтернаціональність – експорт і імпорт світових досягнень на ринку освітніх послуг [1].

Необхідно визнати, що розробка і впровадження дистанційної освіти ускладнюються деякими істотними проблемами. До таких можна віднести, перш за все, недосконалість нормативно-правової бази по організації і функціонуванню системи дистанційної освіти. Наступні – причини технічного і технологічного характеру, наприклад, відсутність підключення до високошвидкісної мережі Інтернет або низька швидкість доступу до неї, що ускладнює реалізацію відеоконференцій і навіть завантаження учбового матеріалу. До технологічних проблем відносяться неопрацьованість механізму складання дидактичних матеріалів і відсутність чітких критеріїв контролю і оцінки якості знань, що одержують ті, хто навчається дистанційно. Можна відзначити і необхідність наявності цілого ряду індивідуально-психологічних умов, наприклад, жорсткої самодисципліни. Відсутність очного спілкування між тим, хто навчається і викладачем, відсутність частой можливості висловити свої знання в усній формі, переважний вплив письмової основи навчання і недолік практичних знань, також є достатньо важливим бар'єром.

І проте, дистанційне навчання вже давно стало реальністю і є перспективним напрямом в організації високорозвинутої, добре організованої і загальнодоступної системи, що реалізує величезну кількість освітніх програм різного рівня практично у всіх сферах знань [3].

Мета дослідження даного етапу – отримати інформацію про відношення студентів до дистанційного навчання, виявити можливості його реалізації.

Методи дослідження. Теоретичний аналіз та узагальнення науково-методичної літератури, метод анкетування.

Результати дослідження Під час нашого дослідження було проведено анкетування студентів денної і заочної форм навчання кафедри водних видів спорту ПДАФКіС. Виявлення інтересу і готовності студентів до дистанційного навчання дозволить виявити необхідність розробки подібної системи за напрямом спеціальності «Спортивно-туристська діяльність (спортивний і рекреаційний туризм)».

Під час вивчення актуальності впровадження дистанційного навчання, на кафедрі водних видів спорту ПДАФКіС було опитано 71 % студентів кафедри (71 студент з 100). В результаті були отримані наступні дані.

В першу чергу, нас цікавила готовність студентів до використання нових комп'ютерних технологій в освітньому процесі. Одним з показників даного питання є рівень володіння комп'ютером. Респондентам пропонувалося оцінити себе за 10-бальною системою.

Розподіл відповідей відображено на рис. 1.

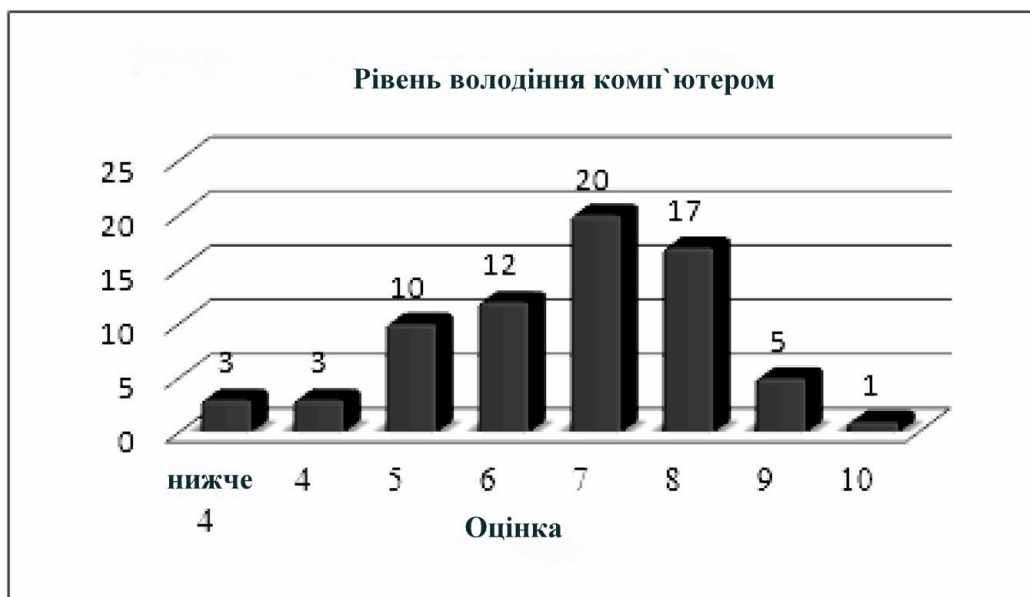

Рис.1 – Рівень володіння комп'ютером

Як ми бачимо з рис. 1, велика кількість студентів – 78 % оцінюють свій рівень володіння комп'ютером вище середнього, 14 % оцінили рівно на 5, тільки 8 % опитаних вважають, що він нижче середнього (4 і нижче).

Наступним чинником, що нами вивчався, була наявність вільного доступу у студентів до високошвидкісної мережі Інтернет, що є необхідною умовою при дистанційному навчанні. Розподіл відповідей опитаних відображено на рис.2.

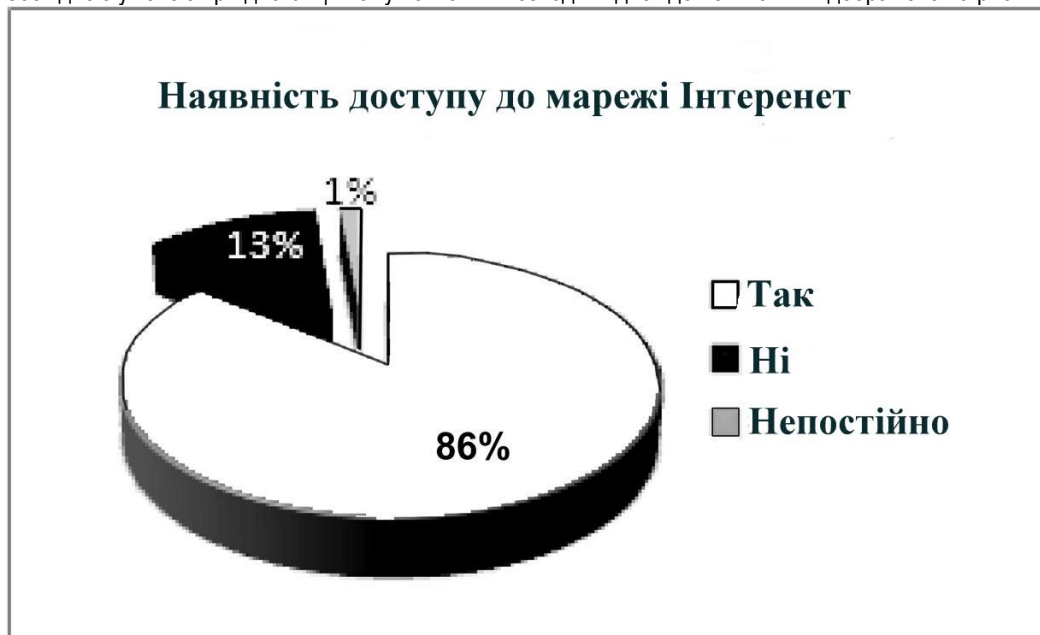

Рис. 2 – Наявність доступу до високошвидкісної мережі Інтернет

Наявність доступу до високошвидкісної мережі Інтернет відзначили 86 % опитаних, 13 % не мають такої нагоди і 1 % мають непостійний доступ до високошвидкісної мережі Інтернет. Таким чином, переважна більшість студентів має нагоду брати участь в дистанційному навчанні.

Наступним питанням, що нами вивчалось – ступінь обізнаності студентів про дистанційну форму навчання. Результати відображено на рис.3.

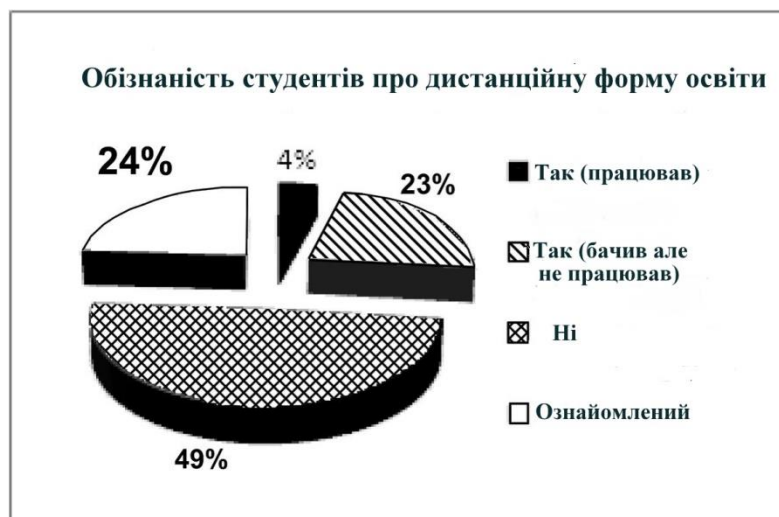

Рис. 3 – Обізнаність студентів про дистанційну форму освіти

З рис. 3 виходить, що 27 % респондентів в різному ступені мають досвід при роботі з дистанційною формою отримання освіти, але слід зазначити, що практично половина студентів раніше не цікавилися даною можливістю, а 24 % опитаних і зовсім не чули про дану форму навчання.

Бажання студентів використовувати елементи дистанційної форми освіти під час навчання на кафедрі в академії вивчалось в декількох напрямках: зручність використання лекцій за допомогою високошвидкісної мережі Інтернет, зручність отримання учбових завдань через мережу Інтернет, зручність здачі тестів за допомогою мережі. Розподіл відповідей респондентів відображено на рис. 4.

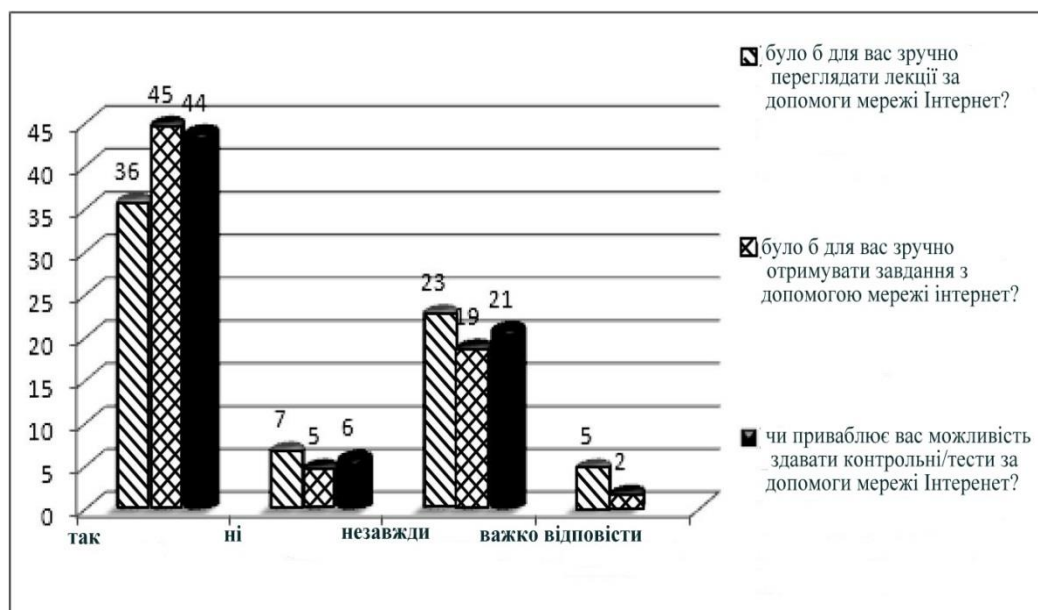

Рис. 4 – Оцінка зручності використання елементів дистанційного навчання

В цілому студенти позитивно ставляться до можливостей, які надає дистанційна освіта: 51 % респондентів відзначають зручність перегляду лекцій в мережі Інтернет, 62–63 % – відзначили зручність одержувати учбові завдання і привабливість здачі контрольних робіт і тестів за допомогою всесвітньої мережі Інтернет. В середньому 30 % опитаних, вважають дану можливість не завжди зручною, а близько 8,5 % студентів і зовсім не приваблює даний засіб роботи, 14 % відзначили – важко відповісти.

Не останню роль може грати безпосередньо виказаний студентами інтерес до подібного виду освітніх послуг. Думка респондентів відображена на рис. 5.

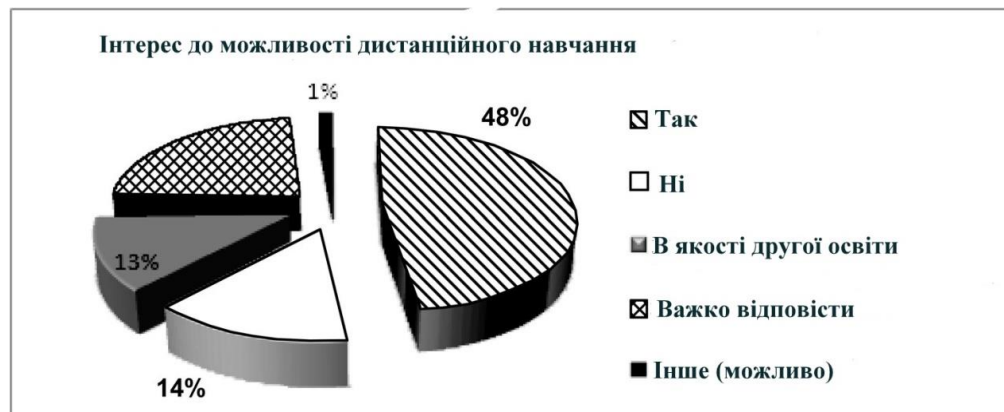

Рис. 5 – Інтерес до можливості дистанційного навчання

З рис. 5 бачимо, що 48 % опитаних відзначили свій інтерес до даного виду навчання, з них близько 13 % бачать його, як другу (додаткову) освіту, 14 % респондентів не зацікавлені у даній формі навчання, а 24 % відзначили – важко відповісти. Таким чином, більшість студентів зацікавлена у впровадженні подібної технології.

Також в результаті дослідження була отримана думка студентів про позитивність і недоліки дистанційного навчання. Серед головних плюсів було відзначено економію часу і зручність (34 і 31 % відповідно), також відзначили можливість паралельно працювати і простоту навчання. Головним недоліком, на думку студентів, є самостійність вивчення матеріалів, тобто відсутність контакту з викладачем – так відповіли 18 %, на другому місці стоїть залежність від Інтернету і низький рівень освіти (по 9 %), а далі по 6 % – відсутність практики і отримання стислого матеріалу. Деякими респондентами наголошувалася і втрата авторитету викладача при такій формі навчання, а 22 % студентів не бачать недоліків в отриманні освіти дистанційно.

Висновки. Більшість студентів не стикається з труднощами при роботі з інформаційними і комунікаційними технологіями, а також має доступ до високошвидкісної мережі Інтернет, це дає широкі можливості для здійснення навчання дистанційно.

Також варто відзначити привабливість для студентів різних видів робіт, які може запропонувати дистанційна форма навчання, серед яких ми відзначали перегляд лекцій, отримання завдань і здачу контрольних робіт і тестів за допомогою мережі Інтернет.

Значна частина студентів виявляє цікавість до даного виду навчання, що є вагомим аргументом на користь впровадження дистанційного навчання, елементи якого можуть успішно доповнити традиційні аудиторні заняття, підвищити якість освіти на основі інформаційних технологій і створити умови для прискорення процесів впровадження передових досягнень.

Література

- 1.Грибан Г.П. Управління фізкультурно-оздоровчою діяльністю студентів в умовах трансформації України в європейський освітній простір //Г.П. Грибан //Фізична культура, спорт та здоров'я нації. –2019.–№ 8.–С.336-341.
- 2.Носко М.О., Гаркуша С.В., Воеділова О.М. Здоров'язбережувальні технології у фізичному вихованні: монографія. К.: СПД Чалчинська Н.В., 2014.
- 3.Стрельников В.Ю. Сучасні технології навчання у вищій школі / В.Ю. Стрельников, І.Г. Брітченко // Полтава : ПУЕТ, 2013. –309 с.
- 4.Тимошенко О.В. Як модернізувати національну систему фізичного виховання? / О.В. Тимошенко, Ж.Г. Дьоміна // Сучасний освітній вимір. Освіта. –2016. –№ 15(5710). –С. 6.
- 5.Тимошенко О.В. Особливості організації дистанційної форми навчання майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах України / О.В. Тимошенко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. –2014. –№ 118(2). –С. 237-242.
- 6.Shuba L. Modernization of physical education of student youth /L. Shuba, V. Shuba // Physical education of students. – 2017.–№ 21(6). –Р. 310-316.

References:

1. Griban, G. P. (2019). Management of physical culture and health - improving activity of students in the conditions of transformation of Ukraine into the European educational space. *Physical Culture, Sports and Health of the Nation*, Vol. 8, pp. 336-341.
2. Nosko, M. O., Garkusha, S. V., and Voedilova, O. M. (2014). *Health technologies in physical education: a monograph*. K.: SPD Chalchynska NV.
3. Strelnikov, V. Yu., Britchenko, I. G. (2013). *Modern technologies of education in higher school*. Poltava: PUET.
4. Tymoshenko, O. V., and Demina, Zh. G. (2016). How to modernize the national system of physical education? Modern educational dimension. *Education. All-Ukrainian socio-political weekly*, Vol. 15(5710), pp. 6.
5. Tymoshenko, O. V. (2014). Features of the organization of distance learning of future specialists in physical education and sports in higher educational institutions of Ukraine. *Visnyk of Chernihiv National Pedagogical University. Series: Pedagogical sciences. Physical education and sports*, Vol. 118 (2), pp. 237
6. Shuba, L., and Shuba, V. (2017). *Modernization of physical education of student youth*. *Physical education of students*, Vol. 21(6), pp.310-316.